

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ГАЛУЗІ
УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ”
(для магістрів)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2012

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовлено доцентом кафедри управління персоналом та медичного менеджменту *Л. О. Згалат-Лозинською*

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом та медичного менеджменту (протокол № 7 від 17.03.10)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Згалат-Лозинська Л. О. Навчальна програма дисципліни “Наукові дослідження в галузі управління людськими ресурсами” (для магістрів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. — 26 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Наукові дослідження в галузі управління людськими ресурсами”, теми рефератів, вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2012
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012

Розвиток дослідницьких навичок — одне із важливих завдань вищої освіти. Як у нашій повсякденній, так і професійній діяльності постійно відчувається потреба у вирішенні різноманітних науково-практичних проблем, які можуть розглядатися як дослідницькі завдання, що вимагають для їх вирішення певних навичок. Проте, як показує досвід, випускники вищих навчальних закладів, незважаючи на те, що саме вони є основною рушійною силою науково-технічного і соціального прогресу, нерідко неадекватно сприймають структуру наукового пошуку, його філософію та методологію. Як наслідок, студенти не отримують спеціальних знань, необхідних для проведення наукових досліджень, не набувають дослідницьких навичок і досвіду для практики. Виходячи з цього, студенти повинні вивчати методологію наукових досліджень. Знання теоретичних концепцій потребує наукової систематизації та взаємоузгодження на основі створення інтегруючих методологічних конструкцій та підходів. Вміння адекватно вибирати та використовувати методи, технології, аналізувати та інтерпретувати нові експериментальні факти та емпіричні дані сприятиме кращому розумінню складної психологічної реальності.

Навчальний курс “Наукові дослідження в галузі управління людськими ресурсами” розрахований на студентів, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень “магістр”, і передбачає поглиблене вивчення основних організаційних і методологічних засад проведення наукових досліджень у сфері управління людськими ресурсами. У студентів-магістрантів, які приступають до магістерської роботи, виникає чимало запитань, пов’язаних з проблемами сучасного наукознавства, організацією науково-дослідної роботи, методикою і послідовністю написання роботи, правилами її оформлення і процедурою захисту.

Мета вивчення цього курсу — підготувати студентів до проведення самостійних наукових досліджень у сфері управління людськими ресурсами.

Він покликаний сприяти розвитку раціонального творчого мислення, розв’язанню наукових проблем, що постають у процесі наукових досліджень, на високому методологічному рівні, що є запорукою отримання об’єктивних, повних і науково обґрунтованих результатів. Навчальний курс передбачає вивчення методологічних техніки і технології оформлення наукових праць, що має на меті надан-

ня допомоги студентам в оформленні власних наукових досліджень відповідно до вимог.

Основні завдання курсу:

- ознайомити з основними поняттями і принципами наукового дослідження;
- навчити оцінювати науковий потенціал певного наукового дослідження та самостійно здійснювати його етапи на практиці;
- формування уявлення про особливості стилю наукового викладу та основні форми наукових праць;
- оволодіння навичками оформлення наукових досліджень у вигляді рефератів, анотацій, тез, наукових статей, наукових доповідей;
- ознайомлення з правилами цитування, бібліографічних посилань;
- оволодіння навичками відбору та аналізу наукових джерел;
- формулювання мети, завдань та актуальності наукового дослідження;
- правильний вибір і використання наукових методів дослідження;
- наукове обґрунтування результатів дослідження.

Вивчення дисципліни “Наукові дослідження в галузі управління людськими ресурсами” передбачає використання знань з філософії, політекономії, соціології, економіки, психології та ін.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

“НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ГАЛУЗІ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	Змістовий модуль I. Методологічні засади наукового дослідження
1	Наука як специфічна сфера людської діяльності
2	Основні поняття і категорії наукової методології
3	Методологія наукових досліджень
4	Методика виконання наукових досліджень у галузі управління людськими ресурсами
5	Інформаційна база наукового дослідження

1	2
	Змістовий модуль II. Організація наукових досліджень у галузі управління людськими ресурсами
6	Наукова організація дослідного процесу
7	Основні етапи наукового дослідження
8	Організація викладу результатів наукового дослідження
9	Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність
10	Організаційно-правові засади науково-дослідної роботи у сфері управління людськими ресурсами
Разом годин: 54	

ЗМІСТ

дисципліни

“НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ГАЛУЗІ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ”

Змістовий модуль I. Методологічні засади наукового дослідження

Тема 1. Наука як специфічна сфера людської діяльності

Поняття “знання” та його функції. Наука як форма пізнання світу. Поняття і особливості наукового пізнання. Суб’єкт і об’єкт наукового пізнання. Сутність науки і наукової діяльності. Предмет, завдання і функції науки. Специфіка наукової діяльності. Наукознавство та його розвиток. Структура і класифікація наук.

Взаємозв’язок науки і практики. Співвідношення наукового та повсякденного пізнання. Наукове дослідження як форма розвитку науки. Загальна схема наукових досліджень. Категоріально-понятійний апарат наукового дослідження.

Основні ознаки менеджера персоналу дослідницького типу.

Література [15; 39; 41; 21; 56; 60; 68; 71; 74; 77; 78; 86; 88]

Тема 2. Основні поняття і категорії наукової методології

Наукова ідея як спроба нетрадиційного пояснення явищ.

Основні форми наукового пізнання (факт, гіпотеза, закон, концепція, теорія). Поняття про наукові факти та їх роль у науковому

дослідженні. Формування та обґрунтування наукових гіпотез. Види гіпотез. Наукові закони. Концепція як спосіб розуміння, пояснення, тлумачення основної ідеї теорії. Поняття наукової теорії, її сутність та структура. Наукова теорія як найвищий рівень синтезу знання.

Структурні елементи науки: поняття, категорії, принципи, постулати, правила. Докази як процес встановлення істинності твердження. Спростування як засіб розвитку наукового пізнання. Структура наукового доказу та спростування: теза, аргумент, форма (демонстрація). Правила і умови доказів та спростувань.

Сутність та правила аргументації. Класифікаційна проблема в сучасній науці. Принципи класифікацій.

Література [15; 17; 21; 39; 80]

Тема 3. Методологія наукових досліджень

Загальнофілософські питання наукової методології та методів наукового пізнання. Функції методології. Взаємозв'язок предмета і методу наукового дослідження. Взаємодія наук як чинник їх розвитку. Методологічна єдність і багатоманітність сучасної науки. Міграція методів, засобів і концептуальних схем з однієї галузі знання в іншу.

Методологічне значення діалектики єдності та багатоманітності наук. Методологічні принципи історизму, всебічності і комплексності. Логічні прийоми.

Типологія методів наукового пізнання: спеціальні та загальнонаукові. Класифікація та характеристика загальнонаукових методів.

Основні групи загальних методів. Емпіричні методи: спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент. Методи, які використовуються як на емпіричному рівні, так і на теоретичному: абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, моделювання та ін. Методи теоретичного рівня наукового пізнання: аксіоматичний, гіпотетико-дедуктивний, від абстрактного до конкретного.

Системний підхід у дослідженні управління. Система управління як об'єкт дослідження; основні принципи системного підходу. Специфічні методи дослідження системи управління персоналом.

Синергетика як теорія самоорганізації і розвитку окремих цілих систем. Основні поняття синергетики.

Зміст і застосування аксіоматичного методу у наукових дослідженнях.

Література [15; 17; 21; 31; 42; 56; 73; 74; 80; 83; 84]

Тема 4. Методика виконання наукових досліджень у галузі управління людськими ресурсами

Особливості конкретно-наукових (емпіричних) методичних прийомів та їх процедури у дослідженнях у галузі управління людськими ресурсами.

Актуальні проблеми управління персоналом і економіки праці, що потребують наукового супроводу. Найпоширеніші методи наукових досліджень актуальних проблем управління персоналом та економіки праці. Характеристика методів експертних оцінок і SWOT-аналізу в дослідженні систем управління.

Методологія наукових досліджень у сфері формування ефективної зайнятості в Україні. Аналіз рівня зайнятості, економічної активності, рівня та тенденцій безробіття населення в розрізі статево-вікових груп, галузей економіки, регіонів. Залежність показників зайнятості населення від соціально-економічних процесів (рівня доходів населення, соціальних стандартів, реструктуризації галузей, макроекономічних тенденцій). Прогнозування тенденцій зайнятості та витрат фонду зайнятості. Наукові дослідження стану та прогнозування тенденцій зайнятості в окремих сферах економічної діяльності. Дослідження процесу відтворення людського капіталу.

Методологія наукових досліджень ефективності використання персоналу в організації. Оцінка забезпеченості підприємства робочою силою та її використання. Аналіз чисельності, складу та руху робочої сили. Використання інформації звітних форм 2-ПВ “Звіт з праці”, 1-П “Звіт підприємства з продукції”, 6-ПВ “Чисельність окремих категорій працівників підприємства і підготовка кадрів”. Аналіз використання фонду робочого часу, визначення втрат, непродуктивного використання робочого часу. Аналіз трудомісткості продукції. Аналіз продуктивності праці. Оцінка вартості робочої сили та її структури. Аналіз та планування фонду оплати праці.

Методологія наукових досліджень в управлінні персоналом. Аналіз процесу планування та прогнозування роботи з персоналом. Аналіз укомплектованості штату. Планування чисельності та складу працівників. Науково-практичні аспекти добору та розстановки кадрів. Аналіз процесу адаптації в організації та методи його удосконалення.

Дослідження процесу організації оцінки персоналу, методів роботи з кадровим резервом. Дослідження процесу управління професійно-кваліфікаційним зростанням спеціалістів і керівників.

Оцінка процесу організації підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації та ефективності навчання персоналу. Методика розрахунку витрат на підвищення кваліфікації. Формування системи безперервного навчання.

Аналіз плинності персоналу. Розробка та впровадження методів зниження плинності кадрів. Дослідження процесу організації управління трудовою дисципліною.

Оцінка ефективності роботи кадрових служб.

Дослідження соціально-трудових відносин, процесу соціального захисту населення.

Література [15; 17; 21; 22; 26; 29; 33; 39; 51; 62; 63; 80]

Тема 5. Інформаційна база наукового дослідження

Роль інформації в наукових дослідженнях. Зв'язок дослідницької та інформаційної діяльності. Класифікація наукових досліджень. Літературні джерела, матеріали практики, результати наукових досліджень, нормативні документи.

Первинна і вторинна наукова інформація. Сигнальна, релевантна (виправдана), бібліографічна і нова (основна) інформація. Форми сигнальної інформації: реферат, анотація, тези, резюме.

Принципи збирання інформаційного матеріалу: цілеспрямованість, структурованість, вибірковість.

Призначення інформації в наукових дослідженнях у галузі управління людськими ресурсами. Користування законодавчою, нормативно-довідковою та фактографічною інформацією в процесі досліджень. Структура і зміст інформації для наукових досліджень у галузі управління людськими ресурсами.

Фактологія і наукове обґрунтування явищ. Принципи роботи дослідження з фактами.

Класифікація джерел фактичної інформації дослідника про об'єкти дослідження та їх характеристика. Критерії ефективності інформації.

Система джерел наукової інформації: державна служба науково-технічної інформації (НТІ) (республіканський інститут НТІ, інформаційні центри, відділи НТІ в науково-дослідних інститутах, конструкторські бюро), довідково-інформаційні фонди, бібліотечні фонди, архівні фонди. Організація роботи з науковими джерелами.

Відбір джерельної бази дослідження. Бібліографічний пошук у каталогах і картотеках: систематичний каталог, алфавітно-предметний

показчик, алфавітний каталог, предметний каталог. Автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази і банки даних. Робота з періодичними виданнями. Складання власної картотеки наукових джерел. Кодування інформації.

Робота з друкованими джерелами. Вивчення змісту і структури джерел, визначення і відбір інформації. Форми та види запису: конспект, тези, план, цитування, термінологічний словник. Основні правила посилення і цитування. Облік, оформлення, систематизація та класифікація відібраного матеріалу.

Етапи організації роботи з фактичною інформацією: встановлення потреби в інформації, отримання, нагромадження інформації, обробка інформації, подання інформації. Класифікація джерел фактичної інформації про об'єкти дослідження та їх характеристика: особиста (неформалізована інформація); інформація, що публікується самими фірмами; спеціалізована інформація про фірми в періодичній пресі; довідники по фірмах; інформація про фірми в спеціалізованих банках даних; інформація про фірми, що надається шляхом формування інформаційного забезпечення системи управління організації. Принципи відбору фактів.

Поняття статистичних даних. Тип даних (правильно і неправильно розподілені). Статистичні тести (параметричні та непараметричні). Значення даних у термінах гіпотези наукового дослідження. Первинна обробка даних. Складання таблиць. Перевірка даних. Математико-статистична обробка. Аналіз первинних даних статистики. Оцінка достовірності відмінностей. Нормування даних.

Поняття бібліографії. Принципи складання бібліографії. ГОСТ 7.1-84 "Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления"; ДСТУ 3582-97 "Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила".

Комп'ютерні програми, призначені для складання бібліографії. Програма EndNote.

Література [2; 11–14; 25; 45; 50; 51; 58; 73]

Змістовий модуль II. Організація наукових досліджень у галузі управління людськими ресурсами

Тема 6. Наукова організація дослідного процесу

Організація праці та її планування в наукових дослідженнях.

Роль наукової організації дослідного процесу у підвищенні ефективності наукових досліджень.

Психофізіологічні та соціально-психологічні особливості людини, що забезпечують успіх творчої праці у дослідницькій роботі. Забезпечення раціонального трудового режиму дослідника й організація робочого місця науковця.

Роль консультування як форма організації наукового дослідження. Організаційно-технологічні принципи ефективної побудови дослідницької діяльності.

Література [33; 37; 40; 48; 50; 54; 56; 61; 67; 71; 80; 88]

Тема 7. Основні етапи наукового дослідження

Організація і послідовність проведення наукових досліджень. Рівні наукового дослідження.

План дослідження як інструмент реалізації програми і розв'язання проблеми. Види планів дослідження: індивідуальний, робочий, план-проспект. Основні принципи планування дослідження.

Поняття “програма дослідження”. Основні складові програми дослідження: обґрунтування актуальності теми, розгорнута характеристика цілей і завдань дослідження; викладення гіпотези, мотивування вибору методів та об'єктів дослідження, забезпечення дослідження ресурсами, передбачуваний результат і ефективність дослідження.

Технологічні схеми проведення дослідження: лінійна, циклічна, паралельна, технологія раціонального розгалуження дослідження, адаптивного типу, послідовних змін якості діяльності, випадкового пошуку, технологія критеріального коригування (алгоритм дослідження).

Постановка і формулювання наукової проблеми. Висунення і обґрунтування наукової гіпотези. Визначення об'єкта і предмета дослідження, актуальності дослідження, формулювання теми дослідження, мети і завдань дослідження. Визначення структури наукового дослідження. Сутність наукової теорії. Особливості емпіричного та теоретичного рівнів наукового дослідження.

Організація роботи з емпіричними та науково-теоретичними даними. Пошук джерельної бази дослідження. Специфіка джерел досліджень у галузі управління людськими ресурсами.

Аналіз стану наукового дослідження вибраної тематики та визначення ступеня наукової новизни запропонованого вирішення проблеми. Визначення наукової та практичної значущості отриманих результатів дослідження.

Порядок обробки накопиченого матеріалу: упорядкування, розчищення матеріалу, систематизація виписок, відсікання надмірної інформації, розробка таблиць; обдумування та розробка системи викладення дослідження, формування висновків, положень; перевірка висновків та узагальнень; виявлення невирішених питань.

Обґрунтування системи показників для дослідження управління персоналом.

Прийоми узагальнення матеріалу: групування даних, порівняння, аналогії, узагальнюючі економічні показники, середні величини, відносні величини. Таблиці: прості, групові, комбінаційні.

Комп'ютерна обробка даних. Комп'ютерні програми, призначені для статистичного аналізу даних наукового дослідження. Програма InStat.

Характеристика основних видів теоретичного узагальнення: висновки, формулювання понять, визначення наукових категорій, виявлення тенденцій, законів, створення теорії. Графічні прийоми представлення інформації: графічні схеми, гістограми, діаграми, номограми.

Поняття абстракту.

Література [15; 17; 21; 31; 35; 36; 39; 40; 43; 46; 49; 53; 65; 77]

Тема 8. Організація викладу результатів наукового дослідження

Виклад та обґрунтування наукових результатів. Форми наукових праць у галузі управління людськими ресурсами.

Види наукової продукції та їх зміст: огляд, реферат, науковий звіт, доповідь на наукову тему, тези доповіді, стаття, рецензія, монографія, брошура, навчальний посібник, підручник, дисертація, курсова робота, дипломна робота.

Звіт про науково-дослідну роботу, його зміст і методи складання.

Дисертація як форма атестації наукових і науково-педагогічних кадрів. Основні вимоги щодо структури, змісту та оформлення дисертацій. Послідовність підготовки, експертизи та захисту дисертацій. Автореферат дисертації. Спеціалізовані вчені ради по захисту ди-

сертацій. Підготовка та прилюдний захист дисертацій. Оформлення і подання дисертації та матеріалів захисту до ВАК України.

Види наукових досліджень у вищому навчальному закладі: реферат, курсова, дипломна роботи, дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Етапи виконання курсових і дипломних робіт. Визначення напрямку дослідження, вибір і затвердження теми та плану курсових і дипломних робіт, проведення дослідження й написання тексту роботи. Підготовка і порядок захисту курсових і дипломних робіт.

Види наукових видань (що рецензуються і що не рецензуються). Надсилання наукової статті до видання. Інформація для авторів. Структура рецензії (загальні зауваження, головні зауваження, другорядні зауваження).

Загальні вимоги, що висуваються до рукописів наукової праці. Державний стандарт України ДСТУ 3008-95 “Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення”.

Етапи підготовки наукової праці: визначення структури і складання плану, відбір джерельної бази, викладення змісту, редагування. Структура наукової праці: зміст, заголовки, анотація, передмова (вступ), основний текст, післямова (висновки), список використаних джерел, додатки та їх зміст. Композиційна структура і загальні правила оформлення наукової продукції. Особливості написання наукових статей та монографій.

Термінологія та фразеологія наукової прози. Особливості наукової мови, що впливають на мовностилістичне оформлення дослідження. Якість, що визначають культуру наукової мови: смислова точність, ясність, стислість. Визначення особливостей наукової мови. Критична оцінка різних точок зору, суперечливих поглядів, їх аргументації. Формування власної точки зору. Використання експертних оцінок спеціалізованих організацій. Правила етикету цитування та посилань на використаний матеріал. Правила подання формул та ілюстрацій: таблиць, графіків, схем.

Вимоги до оформлення наукової роботи.

Література [5; 7; 9–14; 18–20; 29; 30; 34; 52; 69; 70]

Тема 9. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність

Поняття “ефективність наукових досліджень”. Види економічної ефективності наукових досліджень: попередня, очікувана, фактична. Основні методичні підходи до визначення ефекту від розробки і реалізації проектних рішень: системний, комплексний. Обґрунтування вибору методу оцінки та системи показників оцінки ефекту від проектних рішень. Методика розрахунку економічної ефективності науково-дослідних робіт. Фактори, що впливають на ефективність дослідження. Можливості і проблеми кількісної оцінки ефективності дослідження систем управління людськими ресурсами. Критерії ефективності діяльності дослідника та групи дослідників. Критерії ефективності використання консультаційних послуг. Взаємозв'язок ефективності дослідження з дослідницьким потенціалом управління.

Впровадження результатів дослідження в практичну діяльність. Етапи та сучасні напрями впровадження результатів досліджень. Ролі працівників організації в процесі впровадження нових ідей. Переваги великих і малих фірм при впровадженні досліджень.

Література [1; 3; 10; 20; 52; 65]

Тема 10. Організаційно-правові засади науково-дослідної роботи у сфері управління людськими ресурсами

Система державної організації наукових досліджень. Нормативно-правові акти з питань науково-дослідної діяльності. Організація наукових досліджень у наукових і навчальних установах. Соціально-правовий статус наукових працівників. Інтелектуальна власність та її гарантії. Міжнародне співробітництво у науково-дослідній сфері.

Академічні та прикладні наукові дослідження. Науковий колектив. Сучасні пріоритетні напрями наукових досліджень у сфері управління людськими ресурсами.

Джерела фінансування наукових досліджень (внутрішні, зовнішні). Принципи пошуку агенції, яка фінансує наукові дослідження. Поняття гранту.

Література [1–15; 26; 30; 33; 40; 56; 80]

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Сутність та специфіка наукової діяльності.
2. Структура і класифікація наук.

3. Наукове дослідження як форма розвитку науки.
4. Нормативно-правові акти з питань наукової діяльності.
5. Системний підхід в дослідженні управління.
6. Організація наукових досліджень у наукових і навчальних установах.
7. Соціально-правовий статус наукових працівників.
8. Інтелектуальна власність та її гарантії.
9. Сучасні пріоритетні напрями наукових досліджень у галузі управління людськими ресурсами.
10. Організація і послідовність проведення наукових досліджень.
11. Структура наукового дослідження.
12. Емпірична база наукового дослідження.
13. Теоретична база наукового дослідження.
14. Організація роботи з науковими джерелами в бібліотеках та архівних фондах.
15. Поняття наукової методології та методів наукового пізнання.
16. Методологія економічної науки.
17. Форми наукових праць з економіки.
18. Структура та етапи підготовки наукового твору.
19. Особливості написання наукових статей.
20. Послідовність підготовки, оформлення і подання дисертації та матеріалів захисту до ВАК України.
21. Підготовка та прилюдний захист дисертацій.
22. Методологія наукових досліджень у сфері формування ефективної зайнятості в Україні.
23. Методологія наукових досліджень в управлінні персоналом.
24. Сучасні напрями впровадження результатів досліджень у практичну діяльність.
25. Особливості емпіричного та теоретичного рівнів наукового дослідження.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів.

Мета контрольної роботи — закріпити й поглибити теоретичні знання, здобуті в процесі вивчення дисципліни “Наукові дослідження в галузі управління людськими ресурсами”, сформуванню вміння

самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою, законодавчими актами та статистичними матеріалами, а також з матеріалами власних досліджень в організаціях.

Номер варіанта контрольної роботи студент вибирає за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А, Б, В	1
Г, Д, Е, Є	2
Ж, З, І	3
Й, К, Л	4
М, Н, О	5
П, Р, С	6
Т, У, Ф	7
Х, Ц, Ч	8
Ш, Щ	9
Ю, Я	10

Структура контрольної роботи така: титульний лист, вступ, питання, що висвітлює зміст проблеми, висновки, список використаної літератури.

Контрольна робота повинна мати обсяг не менше ніж 20 сторінок тексту (комп'ютерний набір, 14-й кегль, 1 інтервал, шрифт Times New Roman). Всі сторінки, крім титульної, мають бути пронумеровані. Обов'язковою умовою написання роботи є зміст, що містить питання завдання із зазначенням сторінок, вступ і висновки, які повинні відображати власне ставлення студента до матеріалу, що вивчається, безпосередньо відповіді на питання без розриву сторінки та із зазначенням посилань на літературні джерела, а також список використаної літератури, який має містити не менше ніж 10 джерел. При потребі оформляються додатки.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Розкрийте сутність науки та наукової діяльності. Визначте структуру і класифікацію наук.
2. Організація і послідовність проведення наукових досліджень.
3. Основні вимоги щодо оформлення дисертацій.

Варіант 2

1. Специфіка наукової діяльності.
2. Етапи підготовки наукового твору.
3. Форми наукових праць у сфері управління людськими ресурсами: тези доповідей, наукові статті, монографії, дисертації.

Варіант 3

1. Аналіз і синтез як логічні прийоми наукового дослідження.
2. Висунення наукової гіпотези та її обґрунтування як етап наукового дослідження.
3. Робота з друківаними джерелами при написанні наукового твору.

Варіант 4

1. Поняття наукової методології та методів наукового пізнання.
2. Актуальність дослідження, його мета і завдання.
3. Методологія наукових досліджень у сфері формування ефективної зайнятості.

Варіант 5

1. Співвідношення методології та наукової теорії.
2. Особливості написання наукових статей.
3. Методологія наукових досліджень процесу відтворення людського капіталу.

Варіант 6

1. Аналіз стану наукового дослідження вибраної тематики.
2. Послідовність підготовки дисертацій.
3. Методологія наукових досліджень ефективності використання персоналу в організації.

Варіант 7

1. Теоретична база наукового дослідження в галузі управління людськими ресурсами.
2. Автореферат дисертації: поняття, зміст і структура.
3. Науково-практичні аспекти дослідження системи кадрового менеджменту в організації.

Варіант 8

1. Індукція і дедукція як логічні прийоми наукового дослідження.
2. Оформлення і подання дисертації та матеріалів захисту до ВАК України.
3. Міжнародне співробітництво в науково-дослідній сфері.

Варіант 9

1. Поняття наукового твору.
2. Інтелектуальна власність та її гарантії. Правила посилань і цитувань.
3. Методологічні аспекти аналізу використання фонду робочого часу.

Варіант 10

1. Нормативно-правові акти з питань наукової діяльності.
2. Організація роботи з науковими джерелами в бібліотеках та архівних фондах.
3. Дослідження соціально-трудових відносин, процесу соціального захисту населення.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття науки, її класифікація та значення на сучасному етапі розвитку людства.
2. Основні закономірності та проблеми у розвитку науки.
3. Структура і класифікація науки, роль економічної науки.
4. Наукознавство та еволюція його розвитку.
5. Поняття “дослідження”. Класифікація досліджень.
6. Сутність поняття “методологія дослідження”.
7. Комплекс основних характеристик дослідження (методологія дослідження; організація дослідження; ресурси дослідження; об’єкт і предмет дослідження; результат дослідження; ефективність дослідження).

8. Емпіричні методи дослідження.
9. Розумово-логічні методи дослідження: методи дедукції та індукції.
10. Основні закони формальної логіки: тотожності, суперечності, виключення третього і закон достатньої підстави.
11. Методи морфологічного аналізу як поєднання методів класифікації і узагальнення.
12. Суть методів моделювання.
13. Гіпотези і докази у наукових дослідженнях.
14. Полеміка як метод дослідження.
15. Основні складові програми дослідження: обґрунтування актуальності теми, розгорнута характеристика цілей і завдань дослідження; викладення гіпотези, мотивування вибору методів та об'єктів дослідження, забезпечення дослідження ресурсами, передбачуваний результат і ефективність дослідження.
16. План дослідження як інструмент реалізації програми і розв'язання проблеми. Основні принципи планування дослідження.
17. Сутність поняття “організація дослідження”. Технологічні схеми проведення дослідження.
18. Етапи підготовки наукового твору.
19. Види і форми науково-дослідної роботи студентів і аспірантів.
20. Процес наукового дослідження у сфері управління людськими ресурсами.
21. Дослідна і завершальна стадія науково-дослідного процесу.
22. Конкретно-наукові (емпіричні) методологічні прийоми та їх процедури у дослідженні людських ресурсів.
23. Основи наукової організації дослідного процесу.
24. Організація праці та її планування в наукових дослідженнях. Особливості творчої праці у дослідницькій роботі.
25. Раціональний трудовий режим дослідника й організація робочого місця науковця.
26. Консультування як форма організації дослідження систем управління.
27. Інтегральний дослідницький інтелект: типи творчих особистостей та принципи його формування.
28. Поняття “інформація” та її основні властивості.
29. Державна служба науково-технічної інформації, довідково-інформаційні фонди.
30. Порядок складання виписок, конспектів, анотацій, інформаційних карток.
31. Оцінка ступеня вивченості і наукової розробки досліджуваного питання. Визначення невирішених, дискусійних проблем.
32. Критична оцінка різних точок зору, суперечливих поглядів, їх аргументації. Формування власної точки зору.
33. Поняття “економічна інформація” та “дані”.
34. Співвідношення понять факту та інформації. Принципи відбору фактів.
35. Організація роботи з науковими джерелами в бібліотеках та архівних фондах. Складання картотеки наукових джерел.
36. Види проектних рішень (технічні, організаційні, структурні, інформаційні, методичні, науково-дослідницькі) та форми їх подання.
37. Основні методичні підходи до визначення ефекту від розробки і реалізації проектних рішень: системний, комплексний.
38. Види ефекту та оцінок проектних рекомендацій. Орієнтовний зв'язок видів проектних рішень з видами ефекту.
39. Обґрунтування вибору методу оцінки та системи показників оцінки ефекту від проектних рішень.
40. Види наукової продукції та їх зміст: огляд, реферат, науковий звіт, доповідь на наукову тему, тези доповіді, стаття, рецензія, монографія, брошура, навчальний посібник, підручник дисертація, курсова робота, дипломна робота.
41. Звіт про науково-дослідну роботу, його зміст і методи складання.
42. Загальні вимоги, що висуваються до рукописів наукової праці.
43. Композиційна структура та загальні правила оформлення курсових і дипломних робіт. Вимоги щодо подання текстового матеріалу.
44. Правила оформлення бібліографічного списку використаної літератури, додатків.
45. Правила етики цитування і використання матеріалів.
46. Послідовність підготовки дисертацій.
47. Характеристика понять: “ефективність дослідження”, “дослідницький потенціал”, “ефективність мислення”.
48. Фактори дослідницького потенціалу управління: методологічної готовності, наявності і структури ресурсів, організаційних можливостей.

49. Основні принципи забезпечення ефективності досліджень.
50. Поняття показника і критерію ефективності.
51. Формування системи показників для дослідження управління людськими ресурсами.
52. Критерії ефективності фундаментальних і прикладних економічних досліджень.
53. Критерії ефективності діяльності дослідника та групи дослідників.
54. Критерії ефективності використання консультаційних послуг.
55. Види економічної ефективності наукових досліджень: попередня, очікувана, фактична.
56. Методика розрахунку економічної ефективності науково-дослідних робіт.
57. Етапи впровадження наукових досліджень у практику. Переваги крупних і малих фірм при впровадженні досліджень.
58. Ролі працівників організації в процесі впровадження нових ідей.
59. Нормативно-правові акти з питань наукової діяльності.
60. Міжнародне співробітництво у науково-дослідній сфері.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна

1. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність” // ВВР України. — 1992. — № 12. — Ст. 165.
2. Закон України “Про науково-технічну інформацію” // ВВР України. — 1993. — № 33. — Ст. 345.
3. Закон України “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки” // ВВР України. — 2001. — № 48. — Ст. 253.
4. Указ Президента України “Про Міністерство освіти і науки України” від 7 червня 2000 р. № 773/2000.
5. Указ Президента України “Про Положення про порядок надання грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених” від 24 грудня 2002 р. № 1210/2002.
6. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань” від 28 червня 1997 р. № 644.
7. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів” від 1 березня 1999 р. № 309.

8. *Наказ* Вищої атестаційної комісії України “Про затвердження Переліку спеціальностей, за якими проводиться захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата наук і доктора наук, присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань” № 288 від 10.06.99.
9. *Наказ* Вищої атестаційної комісії України “Про запровадження переліків та форм документів, що використовуються при атестації наукових та науково-педагогічних працівників” № 121 від 21.03.97.
10. *Наказ* Вищої атестаційної комісії України “Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук та про їх апробацію” № 178 від 04.04.2000.
11. *ГОСТ 7.1-84* “Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления”.
12. *ДСТУ 3582-97* “Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила”.
13. *ГОСТ 7.12-93* “Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила”.
14. *ДСТУ 3008-95* “Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення”.

Основна

15. *Баскаков А. Я., Туленков Н. В.* Методология научного исследования. — К.: МАУП, 2004. — 216 с.
16. *Бельий И. В., Власов К. П., Клепиков В. Б.* Основы научных исследований и технического творчества. — Харків: Вища шк., 1989. — 200 с.
17. *Білуха М. Т.* Методология научных исследований: Підручник. — К.: АБЦ, 2002.
18. *Вахрин П. И.* Методика подготовки и процедура защиты дипломных работ по финансовым и экономическим специальностям: Учеб. пособие. — М.: Информ.-внедренческий центр “Маркетинг”, 2000. — 135 с.
19. *Волков Ю. Г.* Диссертация: Подготовка, защита, оформление: Практ. пособие / Под ред. Н. И. Загурсова. — М.: Гардарики, 2001. — 160 с.
20. *Державний стандарт* України ДСТУ 3008-95 “Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення”.

21. *Єрина А. М., Закотай В. Б., Єрін Д. Л.* Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. — К.: Центр навч. л-ри, 2004. — 212 с.
 22. *Жеребкін В. Є.* Логіка: Підручник. — 4-те вид., випр. — К.: Т-во “Знання”; КОО, 2001. — 255 с.
 23. *Закин Я. Х., Рашидов Н. Р.* Основы научного исследования. — Ташкент: Укитувчи, 1979. — 182 с.
 24. *Ковальчук В. В., Мойсеев Л. М.* Основы научных исследований: Навч. посіб. — 2-ге вид. — К.: ВД “Професіонал”, 2004. — 208 с.
 25. *Конина Н. Ю.* Источники информации о фирмах: Учеб. пособие. — М.: Изд-во МГИМО, 1995. — 60 с.
 26. *Коротков Э. М.* Исследование систем управления — М.: ООО Издат.-консалтинг. компания “ДеКА”, 2000. — 288 с.
 27. *Кринецкий И. И.* Основы научных исследований. — К.: Вища шк.; Головное изд-во, 1981. — 207 с.
 28. *Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А.* Основы научных исследований: Учеб. пособие / Под ред. А. А. Лудченко. — 2-е изд., стер. — К.: О-во “Знання”; КОО, 2001. — 113 с.
 29. *Петрович Й. М., Дубодєлова А. В., Устінова І. Г., Новаківський І. І.* Менеджмент організацій: методи виконання випускних робіт: Навч. посіб. / За ред. Й. М. Петровича. — Л.: Вид-во Нац. ун-ту “Львів. політехніка”, 2000. — 160 с.
 30. *Прадід Ю. Ф.* Кандидатська дисертація: 150 запитань і відповідей. — Сімферополь: Таврія-Плюс, 2000. — 80 с.
 31. *Стеченко Д. М., Чмир О. С.* Методологія наукових досліджень: Підручник. — К.: Знання, 2005. — 310 с.
 32. *Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М.* Організація та методика науко-дослідної діяльності: Підручник. — 3-тє вид. — К.: Знання-Прес, — 2003. — 295 с.
 33. *Щєкин Г. В.* Основы кадрового менеджмента: Учебник. — 5-е изд., перераб. — К.: МАУП, 2004. — 280 с.
 34. *Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради / Авт.-упоряд. Л. А. Пономаренко.* — К.: Ред. “Бюл. Вищ. атестаційної комісії України”; Толока, 2001. — 80 с.
- Додаткова*
35. *Аканов Б. А., Кармазин Н. А.* Основы научных исследований. — Алма-Ата, 1989.
 36. *Алексеев С. С.* Право. Опыт комплексного исследования. — М., 1999.
 37. *Алешникова В. И.* Использование услуг профессиональных консультантов: 17-модульная программа для менеджеров “Управление развитием организации”. Модуль 12. — М.: ИНФРА-М, 2000. — 208 с.
 38. *Альтшулер Г. С.* Творчество как точная наука. — М.: Сов. радио, 1979. — 175 с.
 39. *Андреев В. Д.* Основы научных исследований. — М., 1990.
 40. *Артемчик Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П.* Методика організації науково-дослідної роботи. — К., 2000.
 41. *Бажинов В. А.* Наука как самопознающая система. — К., 1991.
 42. *Барсков А. Г.* Научный метод познания: возможности и иллюзии. — М., 1994.
 43. *Берков В. Ф.* Научная проблема (логико-методологический аспект). — Минск: Изд-во БГУ, 1979. — 128 с.
 44. *Берков В. Ф., Джиджян Р. З.* Логика научно-технического творчества. — Минск: Университетское, 1986. — 49 с.
 45. *Бритков В. Б., Дубовский С. В.* Информационные технологии в национальном и мировом развитии // Общественные науки и современность. — 2000. — № 1. — С. 146–150.
 46. *Бургин М. С., Кузнецов В. И.* Введение в современную точную методологию науки. Структуры систем знания. — М., 1994.
 47. *Вернадский В. И.* Научная мысль как планетное явление // В. И. Вернадский. Размышления натуралиста: В 2 кн. — М., 1987. — Кн. 2.
 48. *Воблий К. Г.* Організація роботи наукового працівника. — К., 1969.
 49. *Герасимов И. Г.* Структура научного исследования. — М., 1992.
 50. *Гецов Г. Г.* Рациональные приемы работы над книгой. — М., 1975.
 51. *Годин В. В., Корнеев И. К.* Управление информационными ресурсами: 17-модульная программа для менеджеров “Управление развитием организации”. Модуль 17. — М.: ИНФРА-М, 2000. — 352 с.
 52. *Де і як опублікувати результати дисертаційних досліджень: Зб. норм. док. з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації.* — К.: Ред. “Бюлетня ВАК”, 2000. — 64 с.
 53. *Дикий Н. А., Халатов А. А.* Основы научных исследований. — К., 1985.
 54. *Доблаев Л. П.* Психологические основы работы над книгой. — М.: Книга, 1970. — 72 с.

55. *Добров Г. М.* Наука о науке / Отв. ред. Н. В. Новиков. — 3-е изд., доп. и перераб. — К.: Наук. думка, 1998. — 304 с.
56. *Добротельский К. М.* Вопросы организации и методики научных исследований. — М., 1968.
57. *Довідник здобувача наукового ступеня: Зб. норм. док. та інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / Упоряд. Ю. І. Цекон.* — К.: Ред. “Бюлетня ВАК”, 2000.
58. *Дубас О. П.* Інформаційний розвиток сучасної України у світовому контексті: Монографія. — К.: Генеза, 2004. — 208 с.
59. *Дудченко А. А. и др.* Основы научных исследований: Учеб. пособие / А. А. Дудченко, Я. А. Дудченко, Т. А. Примак; Под ред. А. А. Дудченко. — К.: Знання; КОО, 2000. — 114 с.
60. *Економічний аналіз: Навч. посіб. / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбатюк та ін.; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка.* — Вид. 2-ге, перероб. і допов. — К.: КНЕУ, 2003. — 556 с.
61. *Жариков Е. С., Золотов А. Б.* Как приблизить час открытий. — Кишинев: Штиинца, 1990.
62. *Здравомыслов А. Г.* Методология и процедура социологических исследований. — М.: Наука, 1969.
63. *Иванова И. И., Асеев В. Г.* Методологические и теоретические проблемы психологии. — М., 1969.
64. *Катица П. Л.* Эксперимент, теория, практика. — 2-е изд., испр. — М.: Наука, 1977. — 351 с.
65. *Киевский В. Г.* Экономическая эффективность научно-исследовательских работ в строительстве. — М.: Стройиздат, 1981. — 145 с.
66. *Коршунов А. М.* Познание и деятельность. — М., 1994.
67. *Кочергин А. Н.* Научное познание: формы, методы, подходы. — М., 1991.
68. *Кринецкий И. И.* Основы научных исследований. — К., 1971.
69. *Кузин Ф. А.* Диссертация: Методика написания. Правила оформления. Порядок защиты. Практическое пособие для докторантов, аспирантов и магистрантов. — М.: Ось-89, 2000. — 320 с.
70. *Кузин Ф. А.* Магистерская диссертация: Методика написания, правила оформления и порядок защиты: Практ. пособие для студ.-магистр. — М.: Ось-89, 1997. — 304 с.
71. *Кукушкин В.* Организация умственного труда. — М., 1976.
72. *Лайон Девид.* Інформаційне суспільство: проблеми та ілюзії // Сучасна зарубіжна соц. філософія. — К., 1996. — С. 362–380.
73. *Лакатос И.* Доказательства и опровержения. Как доказываются теоремы. — М., 1967.
74. *Матвеева Е. А.* Основы научных исследований. — К., 1999.
75. *Матюшкин А. М.* Проблемные ситуации в мышлении и обучении. — М., 1972.
76. *Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Зб. ст. / Держ. комітет стат. України.* — К.: Держстандарт України, 2002. — 316 с.
77. *Никифоров А. Л.* Научный факт и научная теория: Творческая природа научного познания. — М., 1984.
78. *Основы научных исследований: Учеб. для техн. вузов / Под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова.* — М.: Высш. шк., 1989. — 400 с.
79. *Переліки та форми документів, які використовуються при атестації наукових та науково-педагогічних працівників // Бюл. ВАК України.* — 2000. — № 2. — 48 с.
80. *Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Словенко Е. І.* Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч. посіб. — К.: Лібра, 2004. — 344 с.
81. *Положення про спеціалізовані вчені ради: Наказ ВАК України від 14 лип. 1997 р. № 448 // Бюлетень. ВАК України.* — 1997. — № 3. — С. 17–28.
82. *Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28 черв. 1997 р. № 646 // Бюлетень. ВАК України.* — 1997. — № 8. — С. 3–14.
83. *Рижко В. А.* Концепція як форма наукового пізнання. — К., 1995. — 211 с.
84. *Рузавин Г. И.* Методология научного исследования: Учеб. пособие. — М.: ЮНИТИ, 1999. — 317 с.
85. *Савченко В. А.* Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань з дисципліни “Основи наукових досліджень” для спеціальності 6109 “Управління персоналом і економіка праці”. — К.: КНЕУ, 2006.
86. *Стинін М. О.* Сутність і структура наукової теорії. — К., 1992.
87. *Тормоса Ю. Г.* Основы научных исследований: Навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. — К.: КНЕУ, 2003, — 76 с.
88. *Яковлев В. А.* Диалектика творческого процесса в науке. — М., 1989.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Наукові дослідження в галузі управління людськими ресурсами”	4
Зміст дисципліни “Наукові дослідження в галузі управління людськими ресурсами”	5
Теми рефератів.....	13
Вказівки до виконання контрольної роботи	14
Варіанти контрольних робіт.....	16
Питання для самоконтролю	17
Список літератури.....	20

Відповідальний за випуск *А. Д. Везеренко*
Редактор *Т. К. Валицька*
Комп’ютерне верстання *А. П. Нечипорук*

Зам. № ВКЦ-5090

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Ум. друк. арк. 1,45. Обл.-вид. арк. 1,13.
Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*

Надруковано в друкарні ДП «Видавничий дім «Персонал»